

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслава» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунщини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані відні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Угорський сойм.

Перша точка заключеного компромісу між Сельом а опозицією т. є реформа ре-гуляміну не стрітила ся з великими трудностями. Впрочім ся реформа була зразу дуже скромна і недостаточна. Натомість закон «про чистоту виборів» викликав завзяту борбу в обох палатах. Бо ограничаючи деякі надужиття кандидатів і зтісняючи вплив правительственных органів на вибори, різночасно сей закон містить в собі драконські приписи против «церковної агітації», надуживаню проповідниць, уживаня крестів, церковних хоругв при виборчих походах і др. Католике людове сторонництво добачувало в тих приписах средство, видумане в цілі утруднення вибору католицьких кандидатів, і тому поборювано єго рішучо в посольській палаті, як і в палаті панів, де против сего припису промовляли кардинали Вапари і Шлявх, б. презес кабінету Шапари, гр. Майлят і др. Однак цілий проект ухвалено. Презес кабінету п. Сель старав ся своїми заявами усунути всякі обави що-до надужиття нового закона. Недалекі вибори покажуть, о скільки сі запевнення були щирими. Що-до закона про незгідність посольського мандату з иньшими функціями, то она виринула на дневний порядок палати послів доперва під кінець каденції, в маю бжучого року. Правительственный табор, між яким находить ся багато достойників, яких діткнув би сей закон, супротивляли ся сильно проєктові, хотая мав в сій справі против себе самого верховника правительства премієр-міністра Селя. Остаточно полагоджено справу про incompatibilitas в спосіб, передвиджений в переговорах Селя

з опозицією в р. 1899. Сей закон вчинить, як ми вже натякнули, що знатний гурт до-теперішних послів ліберального сторонництва не появить ся вже більше в новій палаті.

Виборчий рух клекотить вже в цілім краю від кількох тижнів. До тепер переважує думка, що в новій палаті повстане знов сильна, правительственно-ліберальна більшість. Однак з ріжних познач треба вносити, що ся більшість не буде мати одноцільності. Старі антагонізми в нідрі сконсолідованого, ліберального сторонництва відозвуть ся знов при якій-небудь нагоді і нераз заглушать дипломатичні відзиви Селя, який до тепер уміє бодай поверховно мирити оба ворожі крила правительственной партії. Але ще трудніше буде о згоду між виборцями, бо супротив сих вже і дипломатия не допоможе. Тож в неоднім окрузі розгорить ся вражда між двома відломами лібералів: правительственных і независимих.

Иньшого рода суперечність заходить межі «аграризмом» а «меркантилізмом». Аграрний рух можна зрівнати з антисемітизмом, тільки, що він має чисто економічну підставу без расової і віроісповідної примішки. Речником сего руху на Угорщині є гр. Алекс. Каролий. Против него виступив старий Кольман Тіша, доказуючи в Великій Варадіні, що згубним для Угорщини є творене сторонництва на економічній і становій підставі. Однак можна надіятися, що так само, як в Німеччині, аграрний рух в Угорщині зможе ся скоро з великою силою і займе сильне політичне становище та вже при теперішних виборах вплине чимало на склад нової палати.

Церковні справи в Канаді.

З прикрим учтєм доторкаемо справи, яку ми вже не раз порушували. Чинили ми се в цілі, подобі звернути увагу міродатних кругів, як і ширшого загалу на те, що діє ся між нашими переселенцями в Канаді на церковнім полі та як про те пишуть американські часописи.

Американський «Naród Polski» з дня 14. серпня 1901 замістив допись кс. Фр. Ольшевського місіонаря апост. в Beaver Lake, Alta Canada, в якій автор описує свої місні між Русинами.

«По кільканайцятьох літах експітного життя по Франції і Італії, — пише кс. Ольшевський — довідав ся я внастї о великім числі народу польского (?) поселеного в Канаді. Тепер я вже не хотів оглядати ся довше на італійський і французький хліб, лиш поспішив під зряд єпископа, котрий переглянувши мої папери, прийав мене без найменших перепон. В три місяці опісля, як-раз на Трех Круїв (1900 р.) дістав я посліднє висвященє.

По відправленю першої Служби Божої в гостелі Ст. Альберт, удав ся я між Поляків (?) на Едні (на схід від Едмонтон, віддал. 50 англ. ми.). Ту на 800-милевій просторони, найшов я до 300 родин, з яких 60 належить до римо-католиків, 80 до православія, а прочі до греко-католицького обряду. Всі ті родини поселенців живуть без найменшої духовної опіки, в наслідок чого я зараз таки на першій місяці охрестив 52 дітей, з котрих деякі мали вже й по три ро-ти, вєсповідав до 3000 осіб, многі з них також не були сповідані по пять літ, і звінчав 8 пар.

Не лиш під зглядом матеріальним, але й під зглядом духовним живуть ті всі поселенці в дуже незавидних обставинах. Як було сказано, на Едні живе до 300 родин, але се ще не все, бо на Раббіт Гілл до 100, в Вікторія 80, в Бавер Ляке 200, в Санди Ляке до 25 родин, а в

25)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одипця.

(Хроніка з давноминулого).

— Дак я-ж тут що? пята колесо до воза? не втерпів вже Искра і перебив його.

— То-то, що ні. В тому «навіщені» — я сам його читав, написано, що о. Олексій причащав ту повію і бачив, які були у неї ноги по печені. — Значить, його й спитають. Отут-то й сук: що скаже піп...

— Скаже те, що бачив, знов перебив Искра.

— А вжеж!.. але що саме він бачив? Певне опріч голови її нічого; тай не можна було нічого йому бачити: вжеж самі судить: коли він прийшов з св. Дарами, дак дівка не лежала без сорочки; річ певна, що вся вона по саму швию, найпаче ноги прикрили її рядом, як личить... тай яке попу діло доглядати ся до ніг?... його діло — душа хорої...

— Кажу-ж вам: о. Олексій не з тих, що кривлеть душею; чого не бачив, того й не скаже...

— А всеж не завадить задалегідь побалакати з ним та попрохати, щоб оделужив молебень «об обидящих і ненавидящих» і помолит ся за здравє пані Кирпи і о «благоразположені» до неї начальства...

— Се вже його діло, а я тут ні грач, ні помогач...

— Але ваше слово... колиб ви переказали о. Олексію отсе все, да от і передали-б йому отсі гроші, що послала пані Кирпа за молебень і за молитви.

Искра не вєспів, скочив і щоб здержати себе, почав набивати люльку. Він тямив, яку трудну загадку загадав йому адвокат: згодить ся йому на таке паскудне діло, — як підкуп свого приятеля, щоб покрити нелюдський Кирпин вчинок, жадним чином не можна; алеж і Кирпа і Звенигородський не подарують йому і відмови помежать ся; Искра, набиваючи люльку, міркував — як йому чинити так, щоб се перед Богом не согрішити і чорта не прогнвять?...

— Дак що ви на се? допитував ся адвокат...

— Кажу-ж вам: не моє се діло: ви-б самі просто вдали ся до о. Олексія; радив Искра.

— А ви — ні?

— Не рука мєв!..

— Не візьметесь?

— Ні, не рука...

Звенигородський насупив ся, а перегодом мовив:

— А я і пані Кирпа — були певні, що ви, яко дворянин, посприєте, щоб не дати недобрій славі та покликку ходити туманом над благородними людьми, над дворянами, та ще й над близькою сусідкою. — А вона-б вам там в пригоді колись стала; віддячила-б; вона не з тих, що забувають услугу; хто їй послужить — тому вона до віку послужить.

Довго ще Звенигородський ходив коло Искри, та нічого не вдіяв; облизня піймав та з тим і повернув оглоблї.

XII.

На Михайла у повітового судії Кваші зібрав ся великий тиск гостей: більш ніж за місяць до сього свята і сам Кваша і його жінка почали їздити до всіх видатніших панів і за-прошувати їх на пиріг. Кваша, найпаче його жінка, любила розкошувати: була у їх ціла ти-сяча крепаків і хоча усі добра їх були в заста-нові в «Сохранной казні», а про те — жити було з чого; дітей у них була лишень двійка, дівчата, виховання їх не брало у батьків кош-тів; дівчата — як-о діти раеного майора —

Едмонтон 20 родин. І щож ту значить один сьвященик для всіх! Аби ще вони всі разом мешкали, було би несоріше. Однак вони всі мешкають на просторони 4.000 миль, а в додатку нема ту ще доріг, часто заблудить ся в лісах або на степах. Нема проте дивницї, що много людей умирає без сповіди і причастія. До великої сповіди приступила заледво пята частина, бо ту взагалі мало хто молить ся; діти ростуть, а ніхто не учить їх письма ані релігії; все живе по тих пустинях, немов звирята. Вправді було ту вже трьх гр.-кат. сьвящеників, але ні один не міг нічого поради з тим народом. Треба признати, що галицький «хлонец» має себе за щось иншого в Канаді, а в і такі, котрі говорять, що не потребують сьвященика в Канаді, бо їх в Галичині обдер. Послїднім гр.-кат. попом був ту о. І. З., котрий одним дав много згіршеня, других розлютив, крім сего через него гр.-кат. церков пішла під заряд православного попа, котрого принесло сюда перед кількома місяцями. Протинно, православним іде ту дуже добре. Вибудовали они вже церкви в трьх місцях за гроші, які посилав російське правительство. На схізму перейшло вже більше як 80 родин греко-кат. тай дві римо-кат. Православний піп, загорілий схізмати, чим раз далі і далі запускає загои схізми. Хочє ся плакати над недолею тих бідних Русинів, наколи погадає ся, що ні один з них не вийшов з Галичини православним. Все ту виродило ся. До франц. єпископа не мають Русини довіря, протинно, говорять голосно, що ніколи не узнають французского «біскупа» за свого митрополита. Вибудовали они вже навіть дві гр.-кат. церкви, але ніяк не хотіли, щоби сї церкви були під зарядом єпископа в Ст. Альберт. Подібно стало ся, коли приїхав о. З...; замість єму, віддали они одну церкву православним, говорячи: «Маємо мати такого за нашого думпастиря, то лїнше вже бути православними». Така сама доля чекає мабуть і другу церкву.

(Дальше буде).

Вибори з міської курії.

Вчєрашні вибори з міської курії випали ось як:

Бяла: дотеперішній посол др. Біндер одержав 24 голосів; др. Станислав Лазарський, адвокат і повітовий маршалок, 372 голосів; др. Стан. Ласінський 1 гол.

Вибраний: др. Лазарський.

Бохня-Вадовиці: дот. посол др. Фердинанд Вайгель (соймова лівця), не кандидував; др. Фердинанд Майс 740 гол.

Вибраний: др. Майс.

були прийняті до інституту на кошти казенні. Під час мого оповідання Квашині дівчата були ще підлітками.

Іменини свої Кваша сьвяткував бенкетом що року; але на сей раз і тиск гостей і бенкет були незвичайні, се тому, що на той рік приходились нові вибори, а Кваші, найпаче його живці, невимовно кортіло, щоб його вибрали на повітового маршала; тим то він і пильнував лебезувати і годити панам, і великим і малим; він добре тямив, щоб без сього вже не можна обійти ся тому, хто хоче бути вибраним, інакше його «прокотять на вороних».

Сьвято своє Кваша справляв не в повітовому місті, а у себе на селі: на місті кратора його була і непоказна і тісна, алеж лїпшої в тому місті не можна було добути. А на селі у Кваші будинок був розкішний, великий, на дві особи.

Кваша повітав Одинця трохи піндючно і гордовито. Одинець зустрів тут декого з знайомих вже панів, що стрівав в Іскри; між ними були Ляшенчиха, Найдичівна і Звенигородський. Велика більшість Квашиних гостей — були великі пани, яких досі не доводило ся Одинцеві стрівати у такому великому гурті. Все жіноцтво було прибране відповідно «останній моді»; чоловіки були в дворянських мундірах або в фраках, денеде попадали ся в чорних суртуках, часом, як от і на Іскрі, доволі довгополюх; да в салі сиділа невеличка купка судових урядни-

Броди: дот. посол Октавій Саля, консерватист, 299 гол.

Вибраний: Саля.

Бережани-Золочів: дот. посол др. Станислав Шецель (лівця), 721 гол.

Вибраний: др. Шецель одноголосно.

Дрогобич: дот. посол Леонард Вієневський (лівця), 468 гол.; Яков Бойко 1 гол.; Казимір Косткевич 1 гол.

Вибраний: Вієневський.

Горлиці-Ясло: дот. посол Жигмонд Яворський (лівця), 642 гол.; Войтїх Бєхоньський (демократ), 616 гол.

Вибраний: Яворський.

Ярослав: дот. посол др. Володислав Яль (демократ), 392 гол.; Ян Квятковский 132 гол.

Вибраний: др. Яль.

Коломия: дот. посол Бронислав К. Вітославський (демократ), 989 гол.

Вибраний: Вітославський одноголосно.

Краків: др. Юл. Лєо (консерв.), 2294 гол.; Адам Федорович (конс.), 2022 гол.; др. Володислав Л. Яворський (конс.) 1993 гол.; Ян Роттер (демокр.) 1945 гол.; др. Лев Горовіц (конс.) 1792 гол.; др. Адольф Грос (демокр.) 1439 гол.; Ігнатий Дашинський (соціаліст) 1289 гол.; др. Адам Добошинський (дем.) 1257 гол.; Казимір Бартошевич (антисеміт) 1101 гол.; Вінкентий Крамарчик (демократ) 88 гол. Розстрілених 7 гол.

Вибрані: др. Лєо, Федорович і др. Яворський. Четвертий кандидат не мав потрібної абсолютної більшости. Другий вибір відбує ся в понеділок.

Коросно-Сянок: дот. пос. др. Ян Кантій Югендфайн (лівця), 556 гол.; Казимир Ліпінський (демократ), 671 гол.

Вибраний: Ліпінський.

Львів: др. Годз. Малаховський (лівця) 2984 гол.; Мих. Михальський (лів.) 3068 гол.; др. Л. Пєтак (конс.) 2206 гол.; Тадей Романович (демокр.) 3410 гол.; др. Тадей Рутевський (демокр.) 2597 гол.; Яков Бойко (польск. людовець) 2276 гол.; др. Еміль Бик (лів.) 1705 гол.; Роман Дзєслевський 1312 гол.; Стройновський 780 гол.; др. Едв. Лілієн (дем.) 1172 гол.; др. Йєс. Вайгель (лів.) 441 гол.; Василь Нагірний 125 гол. др. Федак 166 гол.

Вибран: Романович, др. Рутевський, Михальський, др. Малаховський, Пєтак і Бойко.

Новий Санч: дот. посол ексцел. Дунаєвський (консерватист), 395 гол.; Йосиф Гутевський (демокр.), 1 гол.; др. Лєман 59 гол.

Вибраний: Дунаєвський.

Подгуже-Величка: дот. посол др. Франц Марєвський (лівця), 487 гол.; др. Бардель 2 гол.

Вибраний: Марєвський.

Перемишль: дот. посол др. Алекс. Дворський (демокр.), не кандидував; др. Леонард Тарнавський (демокр.), 681 гол. Розстрілених 8 гол.

ків у ніч-мундірах. Велика більшість гостей — були люди, що позбули ся свого, а чужого як слід ще не засвоїли, ще воно не прилипло зовсім до них, а тільки з окола і придивившись до їх пильно, зазирнувши в душу глибоко, не можна було не спостерегти, що се люди більш-менш покалічені; з окола помазані цивілізацією з Москви; що душі їх більш-менш поломані, дух і сьвітлогляд їх поцєрблені. «Цивілізація» перейшла над ними немов хмара з великим вітром над лісом; декого вона вирвала з коренем, обломала духове гілля, перекидаючи з однієї чужої країни в другу, ніби того на користь, а сущє на шкоду і собі і людям; инчих знов та цивілізація напоїла духову моральною бєленою, поробила з них Звенигородських і инчих таких в другій сфері і розкидала їх по краю наче наумисне на те, щоб вони більш та більш розкопували ту безодню, що розділяла панів і людей; вона, ота поверховна, непережована «цивілізація» — наплодила лебезунів, лакеїв, що з окола, формально були люди «благородные», а фактично були духово-моральною мізернею, лїнтягами, непризвичайними до праці, але призвичайними до загри, до карт, до хабарництва і до такого злодійства, якого не карало «Уложеніє о наказа́ніях».

(Дальше буде).

Вибраний: Тарнавський.

Ряшів: дот. посол др. Станислав Яблонський (лівця), 381 гол.

Вибраний: Яблонський одноголосно.

Самбір: дот. посол Людвик Слотвинський (демокр.), не кандидував; дир. Франц Томашевський (демокр.), 453 гол.; віцебурмістр др. Штаерман (демокр.), 402 гол.; Попель 16 гол.

Вибраний: Томашевський.

Станиславів: дот. посол ексцел. др. Лев Білінський (консерв.), 684 гол.

Вибраний: др. Білінський.

Стрий: дот. посол др. Филип Фрухтман (демокр.), 616 гол.; Володислав Варивода (Русин), 399 гол.

Вибраний: Фрухтман.

Тернопіль: дот. посол Еміль Міхаловський (лівця), 866 гол.; Ізидор Мидловський (Русин), 292 гол.

Вибраний: Міхаловський.

Тарнів: дот. посол Адольф Вайтінгер (демокр.), 335 гол.; др. Франц Вінковський (польск. людов.), 112 гол.; Рогойський 1 гол.

Вибраний: Вайтінгер.

З політичного поля.

На Буковині розгорів ся під пору конфесійний спір. До полєміки межє християнськими Німцями (пос. Скедль в «Buk. Nachrichten») а Жидами (пос. Штрахер в «Buk. Post») прилучила ся сварка межє католиками німецькими («Buk. Nachrichten») а польськими («Gazeta polska»), що борють ся о панованє в рим.-кат. церкві на Буковині від кількох літ. Недалекій приїзд архієп. Більчевського на Буковину заострює сей спір. Католи. Німці раді би позбути ся панованя львівської консисторії і добути ся осібногo бєк. єпископства; сєму противні Поляки, котрих польонізаційні заходи попирає Львів, особливо-ж новий архієпископ, від котрого годі Німцям сподівати ся рівноправности, не то підпорн. Мимо того має поділ львівської р.-к. дієцезії, до якої належать і Буковина, таки наступити. Буковину прилучать мабуть до Станиславова, отже з під ринви на дощ.

В справі інституту св. Єроніма. Часопись Corriere della Sera одержує в Римі вість, після котрої австрійське правитєльство мало переслати італіянському міністрови заграничних справ Принєтї'ому ноту в справі сего інституту. В тій ноті зажадано відкликания комісаря, призначеногo для інституту св. Єроніма і полишеня управлєннє інституту в руках хорватского ректора Пазмана. На ту ноту, як каже дальше та часопись, відповів сейчас Принєтгї, заявляючи, що італіянським судам доручено зі сторони дальматинської жалобу. Справу, відповідно до італіянських законів, можна би судам відобрати, але то і у Італіянців і у єудєвских урядників викликало би роз'ярєнє, так що правитєльство мусить ждати на ршенє суду і аж відтак полагодить справу від себе.

Подорожню царя займає ся живо європейска праса і слїдить кожний крок, нотує всяку подію. Телеграфічно доноєть з Гелї над Балтійским морем, що вчєра коло 10. год. перед полуднем прибули там два кораблі «Стандард» з царем і «Світліана» з великим князем Олексєєм на помості. На німецьких кораблях заграли російський гимн, а з кораблів, які виїхали на зустріч, випалєно цїсарські салви. Цар разом з дружиною, в якій находив ся також міністер заграничних справ Лямбедорф, удав ся на поміст корабля «Гогенцолєрн», де єго сєрдєчно повітав німецький цїсар. Оба монархи живо розмовляли з собою на помості. Також при обідї на кораблі «Гогенцолєрн» вєла ся оживлєна розмова. Цар пив в руки Більова, Шлїфєна, Айленбургга, Гольмана, Тірпіца, а німецький цїсар в руки в. кн. Алексїя, Лямбедорфа, Фридрих, Бєнкєндорфа і др. Гірша. Коли царський яхт зблизив ся до Гелї, встали гості від єтола і перед лицєм обох монархів відбула ся парада кораблів серед окликів «гура!», при звуках російского гимна. Відтак цїсарск. яхти закинули якорі, а адмірالی і команданти кораблів з'явили ся на помості «Гогенцолєрн», щоби відбутн дефіляду. Цар мав на собі німецький адміральський

уніформ, а німецький цісар російський мундир. Цар звидів кілька німецьких кораблів.

Петербурзькі дивізиї доносять, що в російським міністерстві просвіти збере ся небагом спеціальна комісія, яка займе ся опрацюванням проекту університетської реформи. До участі в працях комісії покличуть ректорів університетів, деяких професорів і вищих урядників міністерства просвіти. Підставою до нарад послужать відозви всіх російських університетів і вищих наукових заведень, які після заопінювання їх кураторами научних округів, вже надходять до міністерства просвіти. Більшість сих відозв заявляє ся за поворотом до закону з р. 1863, в університетської автономію, вибором ректорів і професорів і т. д. При опрацюванні проекту університетської реформи будуть узгляднені також погляди, висказані в дивізіях професорів та другими особами. По мисли опрацюваного в міністерстві плану наступить цілковита реформа середньої школи доперва з впливом кількох літ, а іменно реформа гімназій наступить остаточно в шкільнім році 1904/5, а реальних шкіл в шкільнім році 1905/6. Тоді буде вже нова програма наук обов'язувати вповні.

З Китаєм іде Європі у всім навпаки. Покутничче посольство китайське є дуже вдоволене зі своєї місії, яку придумав цісар Вільгельм німецький задля упокорення Китаю. Бо найбільші ознаки упокорення Китайці витолковали собі на свій китайський спосіб як найвищі почести. Те, що на двірці в Берліні не було жадного прийняття, ані навіть публіки і що мало стати заявою рівнодушності і маловаження для посольства, оно прийняло як знак надзвичайного поважання, бо в Китаю уважають се деспектом, коли підчас переїзду знаменитої особистості панує на улицах натовп і гамір. Підчас їзди посольства до Почдаму не було жадної ескорти, яку додають звичайно членам пануючих родин. Але Китайці як-раз взяли се за надзвичайну почесність, бо орунжу ескорту додають Китайці лише побідженням можновладцям на знак їх примусового положення і упокорення. Аж в цісарській палаті узріли Китайці сторожу, яка однак не презентувала їм орунжу. І се Китайці взяли за ознаку почесності, що «білі чорти» стояли непорушно як мур і мусіли мовчати, коли переходило китайське посольство — очевидно з великої пошани. Цісар прийняв посольство сидячи, але попитав їх кивненням голови. Се надзвичайна честь, яку ледви, чи китайський цісар віддає би чужинцям, бо він сидить підчас авдієнції на престолі непорушно, як мумія. Все, з чим стрітали ся Китайці в Почдамі, виглядало їм на дуже почесне, сердечне, приватне прийняття, а не на покутниччу місію.

Так само з Шангаю доносять до «Morgenpost», що карні пунктації є простою шуткою, особливо що-до закаузу довоження зброї і що-до заборони іспитів в деяких містах. Підчас ведення сих переговорів ані на хвилину не уставав довіз орунжу чужими фірмами і з певністю не устане в будучині. Цісарський едикт що-до застановлення іспитів каже, що причиною сего є виливи рік і другі елементарні нещастя! Мировий протокол признає теперішні державні податки на сплату контрибуції, тимчасом губернатори накладають нові податки на сю ціль і тим способом не лише ставлять торговлі нові заборони, але збільшають обурення населення на чужинців. З сеї причини прийшло вже в кількох місцевостях до грізних неспокоев.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: гр.-кат. Положення Пресвятої Богородиці; рим.-кат. Аврелія. — В суботу: гр.-кат. Симеона столпника; рим.-кат. Чесного Хреста.

— **Коронація Ікони Матері Божої** — се рідке і незвичайне торжество церковне в нашій обряді — відбуде ся в Олеську (золочівського повіта) дня 8. (21.) вересня с. р. в день Рождества Пр. Богородиці. Само торжество попередить духовна місія, на котру вже в четвер — 19. вересня — прибуде ВПреоєв. Митрополит Шептицький в супроводі ВПреп. о. пралата Бачинського і привезе з собою щирозолоту корону і скинтр, поблагочовлені Святійшим Отцем Папою Львом XIII. Сам обряд коронування Ікони Матері Божої розпочне ся в день Рождества Пресв.

Богородиці о год. 8. рано. Торжество заповідає ся величаво.

— **Тарасові обходи.** Філія товариства «Прогресиві» в Косові заходом Читальні в Монастирським уряджує вечерниці в 40-роковини смерті Тараса Шевченка дня 15. вересня в салі Тов. «Сокіл» в Косові. Програма: 1. Вступне слово — о. Стефанович. 2. «Пробудилась Русь» мужеский хор. 3. Шевченко: «Наймичка», деклямація — селянка Бігари. 4. Сольо-скринка — акад. Харжевський. 5. «Ой у полі три кернички»; «Де срібнолентий Сян пливе» — муж. хор. 6. Федькович: «Празник у Такові» — селянин Джуранюк. 7. Відчит. 8. «Помаринка наша доля», сольо-тенор. — селянин Джуранюк. 9. Шевченко: «До Основ'яненка» — п-на Роговська. 10. «Реве та стогне»; «Ще не вмерла» — муж. хор. — Ціна місць: Перворядне крісло 2 кор.; другорядне 1 К 50 сот.; партер 50 сот.; добровільні датки приймає ся з подякою. Чистий дохід призначений на будову погорілої церкви в Косові. — Початок вечерниць точно о 8. год. вечером. По вечерницях відбудуть ся танці в льокалі «Касина». — За комітет: о. Гелитович, о. В. Стефанович, В. Майнарановський.

— **Вечерниці з танцями.** Виділ товариства «Родина» в Коломиї устроює вечерниці з танцями вівторник дня 1. жовтня с. р. в салі Щадниць. Комітет докладає всяких старань, аби вечерниці випали як найсвітлішійше і надіє ся приїзду всіх красавиць не лише з близької околиці Коломиї але зі всіх закутків Покуття. Танцюристів не забракне.

— **Аматорське представлення** відбуде ся в неділю дня 15. с. м. у Вістовій в домі новозбудованої читальні. Відіграна буде драма в 3. актах «Арендар». Початок точно о 7. год. вечером.

— **О. Спіридіона Кархута**, заступника учителя при ц. к. академічній гімназії у Львові, митрополитичній Ординаріят іменував ексортатором при тій гімназії.

— **До Канади.** Вчора ми згадали про нову небезпечність для наших селян, яка грозить їм зі сторони еміграційного бюра в Антверпії в Бельгії. Властителем сего бюра є якийсь П. Канон, а відозви до галицьких селян висилає Кишинівчик, «зичливий краян і народолобець» — як підписує ся на відозвах. Відозви печатані на жовтім папері і в них Кишинівчик широко розводить ся про «добра» в Канаді та про щасливе житє в північній Америці: «єдно косити можна в Канаді всюди, де і кілька хто хоче, дерево даром, до війська не беруть, воля повна, в буденний день кожний лише живе, як в Галичині в сьвято». Ніюдин «з заморських країн» не надає ся так добре до колонізації наших хліборобів, як Канада, а старання звернути еміграцію наших селян до Аргентини, Бразилії, Мексику і т. ин. оперті на золотих обітницях, дійсних грошок на вербі, грозять руйною легковірністю. Подаємо ту нарочно солодкі слова захоути Кишинівчика до еміграції, на які може спіймати ся неюдин з наших селян. Тому повинен кожний, хто може, старати ся не допустити до шугтено вкликанної еміграції до Канади.

— **Вписи учеників і учениць** на рік шкільний 1901/2 в державній школі промисловій у Львові будуть відбувати ся в понеділок і вівторник дня 16. і 17. с. м. від години 9. до 12. перед полуднем і від 3. до 5. пополудня. Вписи на вечірню науку в тій школі відбувати ся будуть в неділю дня 22. с. м. і дня 29. с. м. від години 9. до 12. перед полуднем.

— **Іменоваия і перенесення.** Міністер просвіти надав Францови Яворчиковському, учителеви школи вирав учительської муж. семинарії в Сокалі, посалу учителя школи вирав при учит. муж. семинарії в Тернополі; іменував Івана Мотак, заступника, учителя в учительській муж. семинарії в Кракові, учителем школи вирав в тім самім заведеню; Ядвигу Філіппівну, помічницю, учительку в учительській жін. семинарії у Львові, учителькою школи вирав в учит. жін. семинарії в Перемишлі; переніс Петра Будинського, учителя школи вирав в учительській муж. семинарії в Самборі, в тім самім характері службовім до учит. муж. семинарії в Сокалі.

— **Страйк диюрістів.** Акордові диюрісти центральної статистичної комісії у Відні, між якими є не мало Русинів-академіків, застрайкували сего понеділка. Причиною страйку була лиха плата, за котру ставлено диюрістам нечувани жаданія що-до праці. Диюрісти працювали денно по 9 годин або по 7 годин; перші одержували 4-20 кор., а другі 3-25 кор. денно. Спершу вимагано від них переведення на годину 140 до 180 позицій, пізнійше 230—250 позицій, а тепер ще більше.

— **Наука анальфабетів** — мушчин і жінчин — відбуває ся що неділі від 3. години пополудни в домі при площі Стрілецькій ч. 6 в партері. Виділ «Руского Товариства педагогічного» просить П. Т. Земляків львівських а передовсім Всеч. Отців духовних, щоб звалили придбати як найбільше учасників і учасниць для сеї науки. В ближнім році шкільнім буде уділяти ся крім наукам читання, писання і рахунок також наука реалії.

— **Кс. Мардиросевичови** підвисшено кару. В наслідок внесення прокуратурию рекурсу що-до виміру низької кару кс. Мардиросевичови, апеляційний суд підвисив кару з 8 місяців на півтора року.

— **Заговор дітей проти німецької держави.** Перед судом в Торуні розпочав ся процес проти 60 хлопців переважно 12- до 14-літніх учеників середніх шкіл з Хелма і Бродниць, обжалованих о завязуванє тайних товариств. Після акту обжалованя ученики сходили ся на засідання, де виголошували підбурюючі промови, читали польські книжки і часописи та збирали складки на народовий фонд в Раперсвілю.

— **Міжнародні перегони циклістів**, послідні сего року, відбудуть ся на торі Львівського клубу циклістів 15. с. м. Буде то видовище спортове, до тепер у Львові не видане, бо возмуть в ній участь їзди такої слави, як Вайтуба, втізять другої нагороди о сьвітлове майстерство аматорів в Берліні, добре нам уже звісний з липневих перегонів Шаєрман, Єглічка з Праги, головний Данчанин Петер, Фаріна з Медіоляну, Вільям Гінц Англієць в Герне-Гільє і много других.

— **Хитрість Китайців.** До Пекіна має повернутися вдова-цісарева, перед котрою мають великий страх урядники, непевні свого житя; тож всі асекурують ся в оперуючих там англійських і американських товариствах в тій гадці, що, як цісарева позабуде ся і полишить їм голови на карку, они потратять лише премії асекураційні, менше варті, ніж їх голови. Колиж «люба сестричка місяця» і «дочка сонця» зволить приказати обезголовити їх, тоді і те добре, бо потратять на тім великі суми «заграничні чорти», як чемно зовуть Китайці Европійців.

— **Борба з конокрадами.** Вночі з 6. на 7. с. м. зайав перед загороду господаря Івана Кушніра на передмістю Скитники в Городку віз запряжений одним великим конем, на котрім сиділо двоє людей. Ті люди, злізши з воза, підійшли тихцем до стайні Кушніра і вивели з неї пару коней. Спачай в недалекій шопі син Кушніра пробудив ся на шелест і бачучи, що дїє ся, кинув ся на найближшого з конокрадів. Злозлений злодій добув ножа і боронячи ся, поранив паробка, але Кушнір видер ему ніж і сам кілька разів скалічив его. Другий злодій зайшов тимчасом з заду і ударив паробка колом по голові, відтак вхопив раненого товариша, кинув его на віз і погнав коня, утікаючи в напрямі Мшани.

— **Дрібні вісти.** Посвячене новопобудованої церкви православної у Львові відбуде ся дня 29. с. м. Акту посвячення довершать єпископ Рента з Черновець. — Адольф Гавліковський, директор ординації в Хоросткові помер дня 10. с. м.

— **З Драмаційного товариства ім. Котляревського.** Далше вступили в члени Товариства: А. Гучко, Н. Мельник, І. Кучма, С. Райх, Г. Брай-Фогель, др. В. Янович, Ю. Гарух, А. Ямільський. На ціль Товариства зложили добровільні жертви: Павлина Гладилевич від В. Шелюха 6 К, Малай 27 с., Устиянович 20 с., П. Чайківський з комерсу в Комарні 10 К 81 с., Тов. «Дністер» 50 К, Лев Ганкевич з вечерка Шевченківського учеників польських гімназій і школи реальної 70 К, І. Борис складка 13 К 67 с., Конко 60 с., Зайць 60 с., Іванець 15 с., Кучма 20 с., Н. Мельник від учеників тернопільської гімназії 10 К, І. Бурачинський 2 К, Н. М. зі Львова 2 К, В. Гнатків (складка зібрана п. Бенешем) 6 К, о. О. Скоморовський 5 К, др. Я. Кулачківський 10 К, В. Чума з весіля п. Гулевича 10 К, А. Вітковицький (складка) 4 К 73 с., Гуменюк з Сокиринця 14 К 70 с., В. Мороз складка 1 К, Ів. Филипович складка абітурієнтів гімн. в Перемишлі 18 К 35 с., І. Кузьмич 20 с., Гарух 30 с., Скрипчук 30 с., Грегоревич 30 с., Ів. Кабаровський з Долни (складка від п. Ст. Туркевича 2 К, З. Кочоровського 1 К, П. Скородинського 2 К, Ів. Кабаровського 2 К), разом 7 К, І. Бавм 4 К, М. Заячківський (складка гостей в «Народній Гостинниці» в Макуличині) 8 К, Ів. Бачинський 92 сот.

Стан каси: 2340 К 31 с. уміщено на книжочці «Дністра» ч. 1.250, і ч. 1.294/II.

За Виділ українсько-руського Драмаційного Товариства ім. Івана Котляревського у Львові. Юстин Ганкевич.

Наука, штука, література.

— **Руский народний театр** під зарядом Товариства «Руска Бесіда» дав в Ярославі слідуючі представлення: вівторник 10. вересня «Власть тьми», в четвер 12. с. м. «Поворот батька» і «Заручини по смерті», в суботу 14. вересня виставить: «Дон Цезара», оперетку в 3 актах Делінгера; в неділю 15. вересня «Душегуби», народну драму зі сьпівами і танцями Тогобочного.

Телеграми.

Париж, 12. вересня. Запевнюють, що цар рішив невідклично відвідати Париж. Замах на Мек Кінлея не зможе его налякати перед евен-туальною небезпечністю.

Кільонія, 12. вересня. Цариця прибула тут зі своїми чотирма доньками.

Філіпполь, 12. вересня. З Царгорода доносять, що турецький віцеадмірал Фаїк-паша утік на Мальту. Султанови на пам'ятку лишив меморіал про лихий стан турецької маринарки.

Франкфурт, 12. вересня. Frankfurter Ztg. доносить з Гельзінґфорсу, що чотиром сенаторам віднято всі достоїнства за те, що спротивилися оголошенню царського маніфесту про новий військовий закон у Фінляндії.

Буфальо, 12. вересня. Лікарі, які відбули вчора довгу нараду коло хорого президента, видали успокоюючий бюлетень, що рана в короткім часі загоїть ся цілковито і що надія выздоровлення президента не є меншою, як дотепер. По огляденню рани наступило рішуче поліпшення. Пациєнт спожив вже трохи м'ясного соку.

Новий Йорк, 12. вересня. New York Herald доносить, що Чолґош признав, що замах був вислідом заговору, в якому взяло участь багато осіб.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. вересня 1901.

При співучасті військової музики 80. н. п.

1) **Lirico**, італійський квартет. 2) **Müller-Lip-part**, музикальний акт трансформаційний. 3) **Black-Doblado**, зі своїми 6 кізлами. 4) **Bajerri**, представителі композиторів при фортеп'яні. 5) **Minos-Styx**, новочасний Мефісто. 6) **Opх** стра і рекламограф. 7) **Elly de Bianca**, субретка. 8) **Ell & Luy**, парискі тансери акробатичні. 9) **Sander Kliné**, червообесідник. 10) **Leopold & Falceni**, дуєтисти. 11) **Американський біоскоп**, нова серія живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Щоп'ятниці **High-Life** представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософського відділу львівського університету, яка остає під зверхнім проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Сала VIII) межі 12. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософського відділу, Львів, Університет.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях і у автора

площа Академічна ч. 4. II. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

одного руске товариство асекураційне, обезпечая будинки і всі предмети движими противогневих шнід.

„Дністер“ припоручил Преошвещ. Ординаріату Всех. Духовенству і вірним всім трем Епархій

Фонд гаранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	
Резерва премі	171.942 „ — „	разом
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	620.406 кор. 65 сот.
Фонд смертальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надбавка річна розділяється між членами в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8%, звороту в премії.

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безплатно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терембові, Заліщиках, Городку і Богородчаніях.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ іде частина провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення

провізії або коптів

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10		з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25		до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
6:20		з Чернівців (Ілкан, Галацу), Гусятина		6:30		до Підволочиска (Київ) Бродів дв. головний	
6:46		з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. як		6:43		дв. Підзамче	
7:45		з Янова		6:55		до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
7:40		з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30		до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
8:00		на дв. головний		2:55		до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер)	
8:10		з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		9:09		до Янова	
8:15		з Сокаля, Рави рускої		9:15		до Підволочиска, Бродів, Гусятина дв. Під	
8:50		з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна		9:25		дв. год.	
11:45		з Ришова, Любачова, Самбора		9:42		до Сокаля, Веліця, Рави рускої і Любачова	
11:55		зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:20		до Чернівців	
12:55		з Янова		2:40		до Янова від 1. мая до 15. вересня в не	
1:10		зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного		1:25		ділі і свята	
3:14		від 1. черв. до 15. вер.		2:15		до Брухович від 16. мая до 16. вересня	
4:40		з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.				в неділі і свята	
4:40		зі Самбора, Борислава, Стрия		3:05		до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
4:11		з Підволочиска (Київ) Бродів на дв. Підз.		3:15		до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
4:35		на дв. голов.		3:26		до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
5:35		з Кракова		3:30		до Ришова, Хирова, Любачова	
5:40		з Чернівців, Ілкан					
6:00		з Сокаля, Веліця і Любачова					
Ніч				Ніч			
7:36		з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		12:45		до Станиславова	
8:50		з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		6:20		до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
9:41		з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:30		до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дв. б.	
9:20		з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)				а від 16. вер. до 30. черв. 1902 щоденно	
9:20				6:35		до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
9:50		з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова		7:10		до Тернополя, Бродів дворець головний	
9:40		з Чернівців, Букарешту		7:32		дв. Підзамче	
10:20		з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		7:25		до Сокаля і Рави рускої	
10:20		з Підволочиска (Київ), Бродів на дв. Підз.		7:52		до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
10:02		на дв. голов.		9:30		до Янова від 1. мая до 15. вересня	
3:12		з Підволочиска Копичинця на дв. Підзамче		10:30		до Чернівців і Ілкан	
3:35		на дворець головний		11:00		до Кракова, Відня, Варшави	
				11:10		до Підволочиска, Бродів дв. головний	
				11:32		дв. Підз.	
				4:15		до Кракова, Відня, Берліна, Самбора	
				4:45		до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод	

ЗАПІЯ: Поезія нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенції часописий Ст. І. Соколовського в пасажи Гавсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі інші, тарифи, іжестровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізнич. державних (ул. Красніх ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зареєстроване в обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“)

приймає вклади до опроцентованя на 4%. Позички уділяють ся членам за сплатою 5½% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і вище, до половини вартости гіпотеки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних.

Священники не посідаючи гіпотеки мусять крім поруки 2 ручителів предложити полісу жителів: обезпечити ся на життя треба тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Уділ членський вносить 50 кор. вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в „Дністрі“.

З днем 31 грудня 1900 стан.

число членів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот.
вплачені уділи	73087 „ — „
вклади вкладчиків	806803 „ — „
уділені позички	763737 „ — „
касовий оборот в 1900 році	2424157 „ — „

Інформації до позичок уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“.